

Geluk of BNP

Over de geld-index

Juli 2015

Arie Bleijenberg

BNP en industrialisatie

- ▶ BNP meet marktproductie tegen marktprijzen
- ▶ BNP geschikt voor fysieke producten: grondstoffen, landbouw, industrie, deel diensten
- ▶ BNP meet geen externe effecten, zoals aantasting van gezondheid en leefomgeving
- ▶ BNP meet ook geldcreatie door banken
- ▶ BNP is geen maat voor werkgelegenheid
- ▶ BNP is 'exploitatie rekening' zonder 'balans'

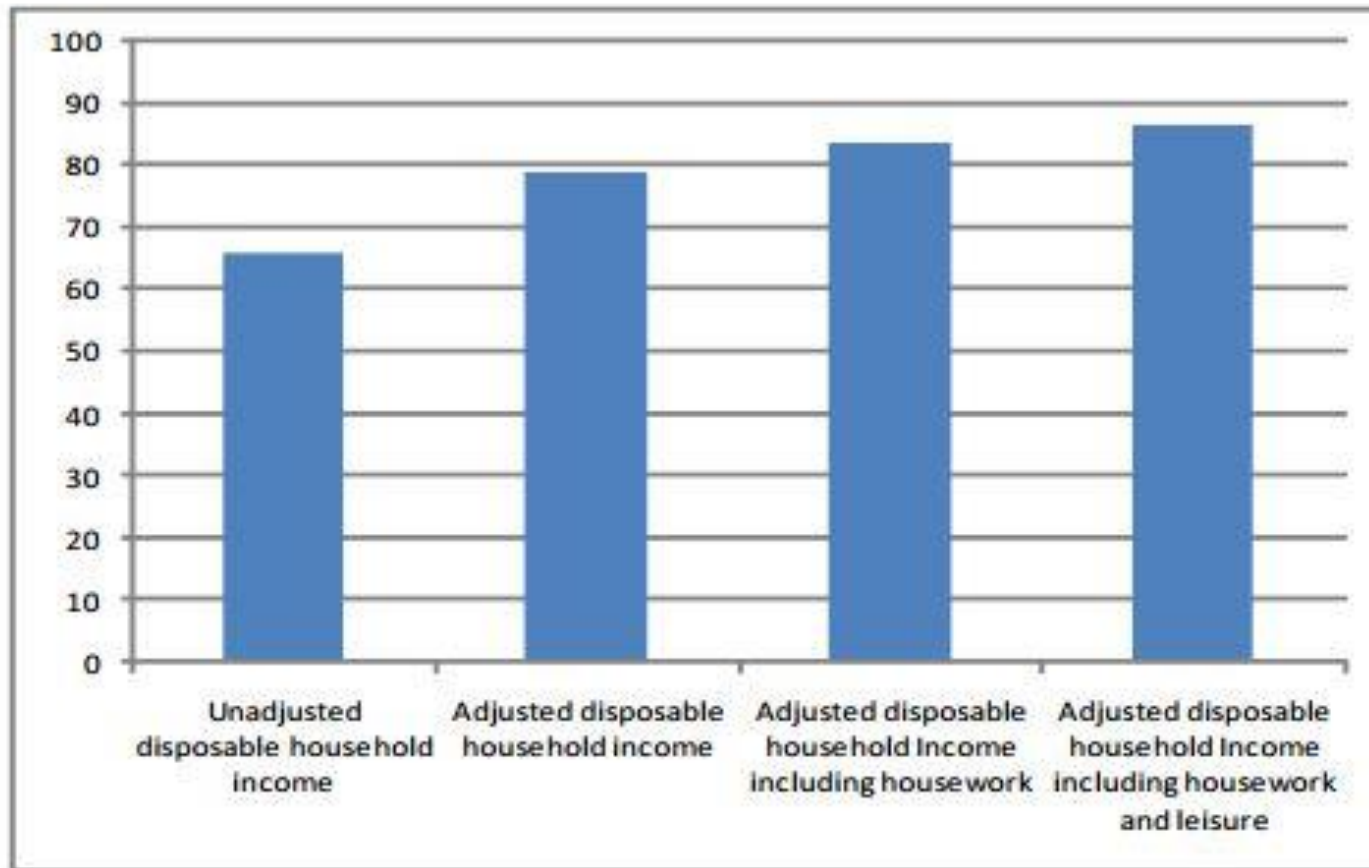
De wereld verandert

- ▶ Overgang van industriële economie naar kennis en creatieve economie
 - ▶ Uitputting van natuurlijke hulpbronnen, klimaatverandering en druk op leefomgeving
 - ▶ Door de materiële welvaart stijgen onze behoeften op de 'ladder van Maslow':
 - Familie, vrienden, sociale verbanden, waardering
 - Ontplooiing, levenshouding, zingeving
 - ▶ BNP is geen goede maatlat voor deze veranderingen!
-

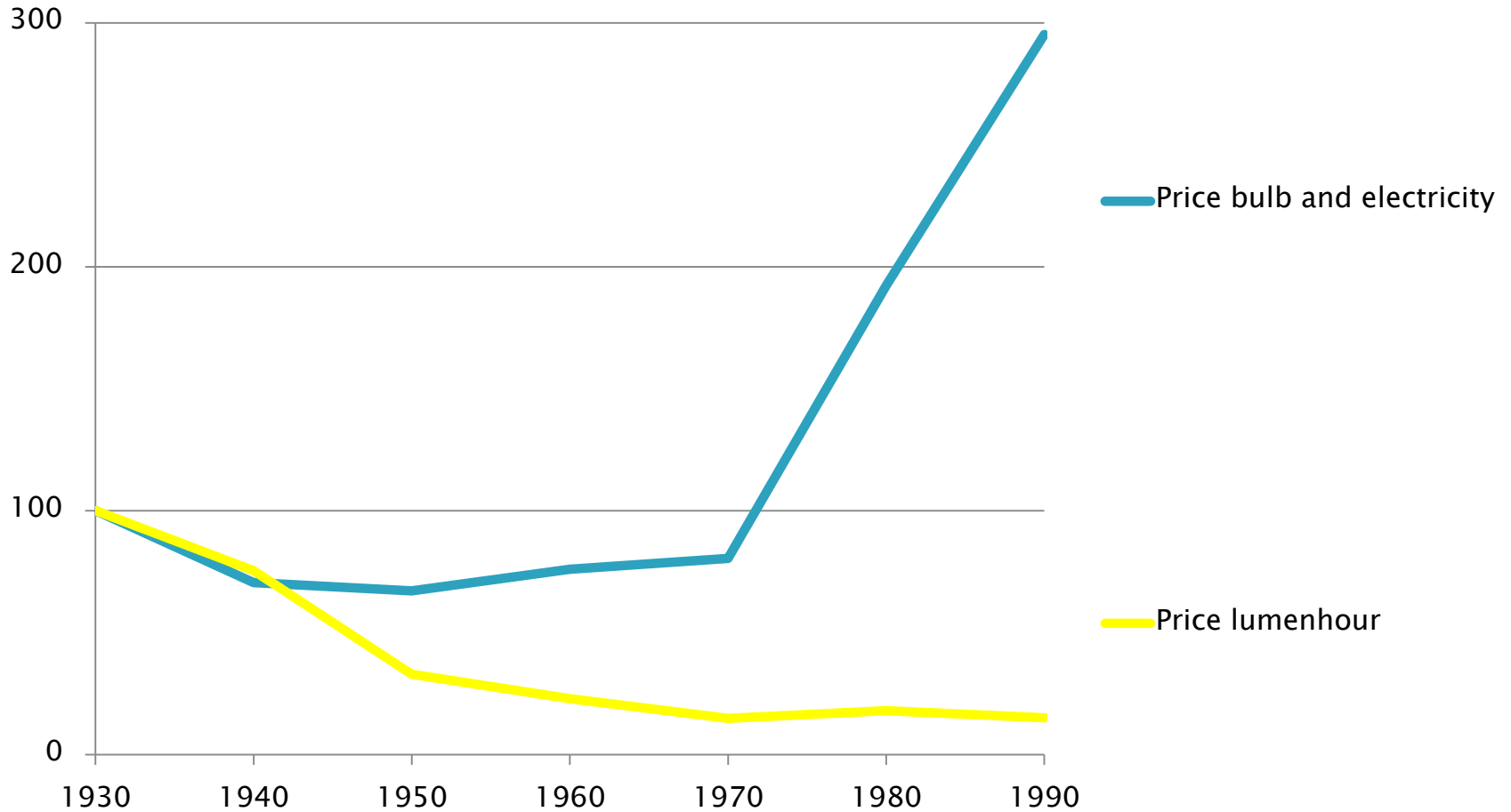
BNP: beperkt tot markt

“Productie”	In BNP ?	Omvang
Huishoudelijke productie	Nee	~ 30% BNP
Ontspanning en vrije tijd	Nauwelijks	~ 80% BNP
Gezondheid	Input	~ 15% BNP
Onderwijs	Input	~ 6% BNP
Externe effecten	Nauwelijks	~ 4% BNP
Kwaliteit van diensten	Nauwelijks	~ 1% BNP/jr
Onjuiste marktprijzen (“zeepbellen”)	Nee	?????

Beschikbaar inkomen Fr – USA

Kwaliteitsverbetering: gloeilamp

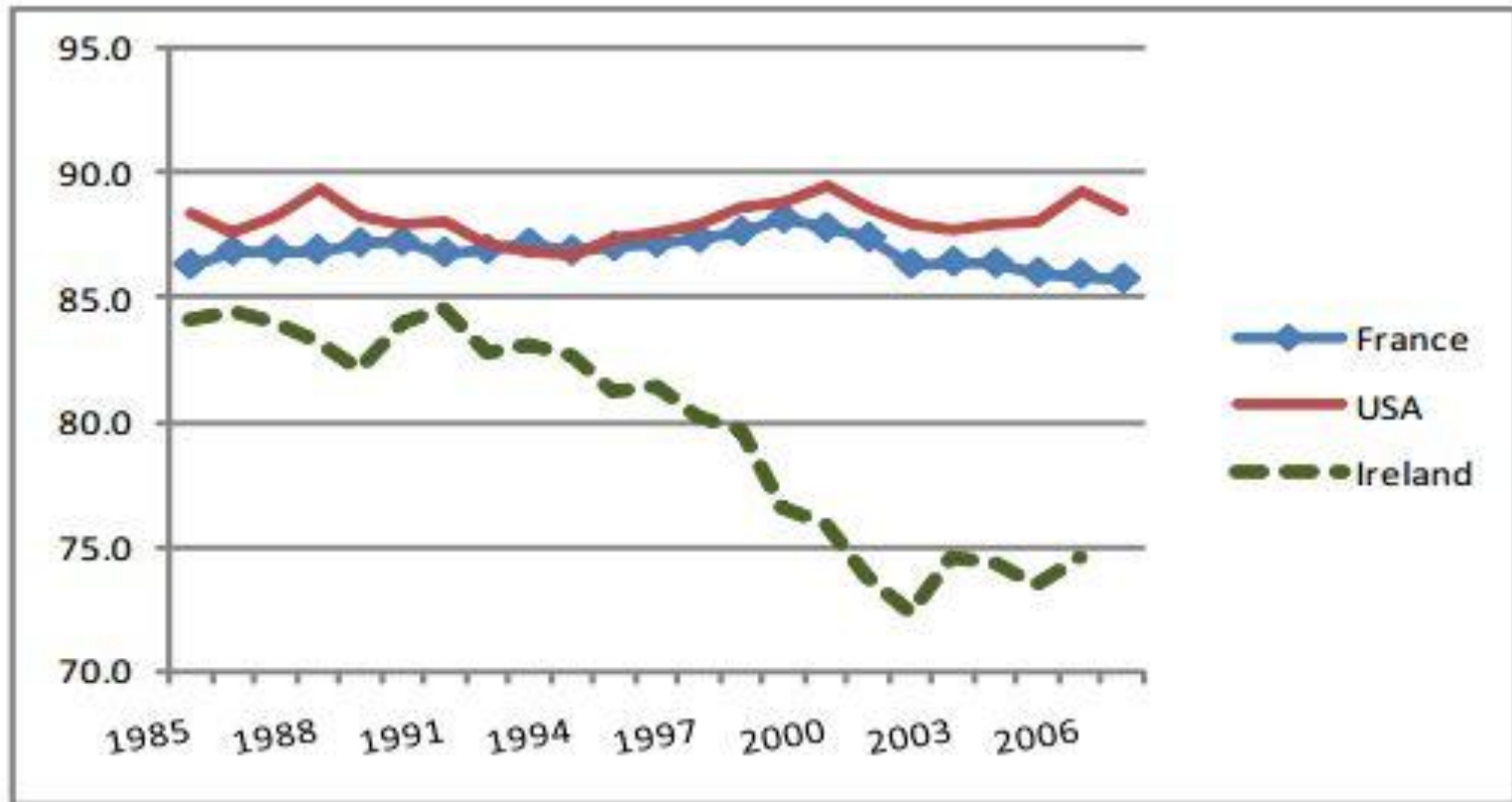

Van productie naar inkomen

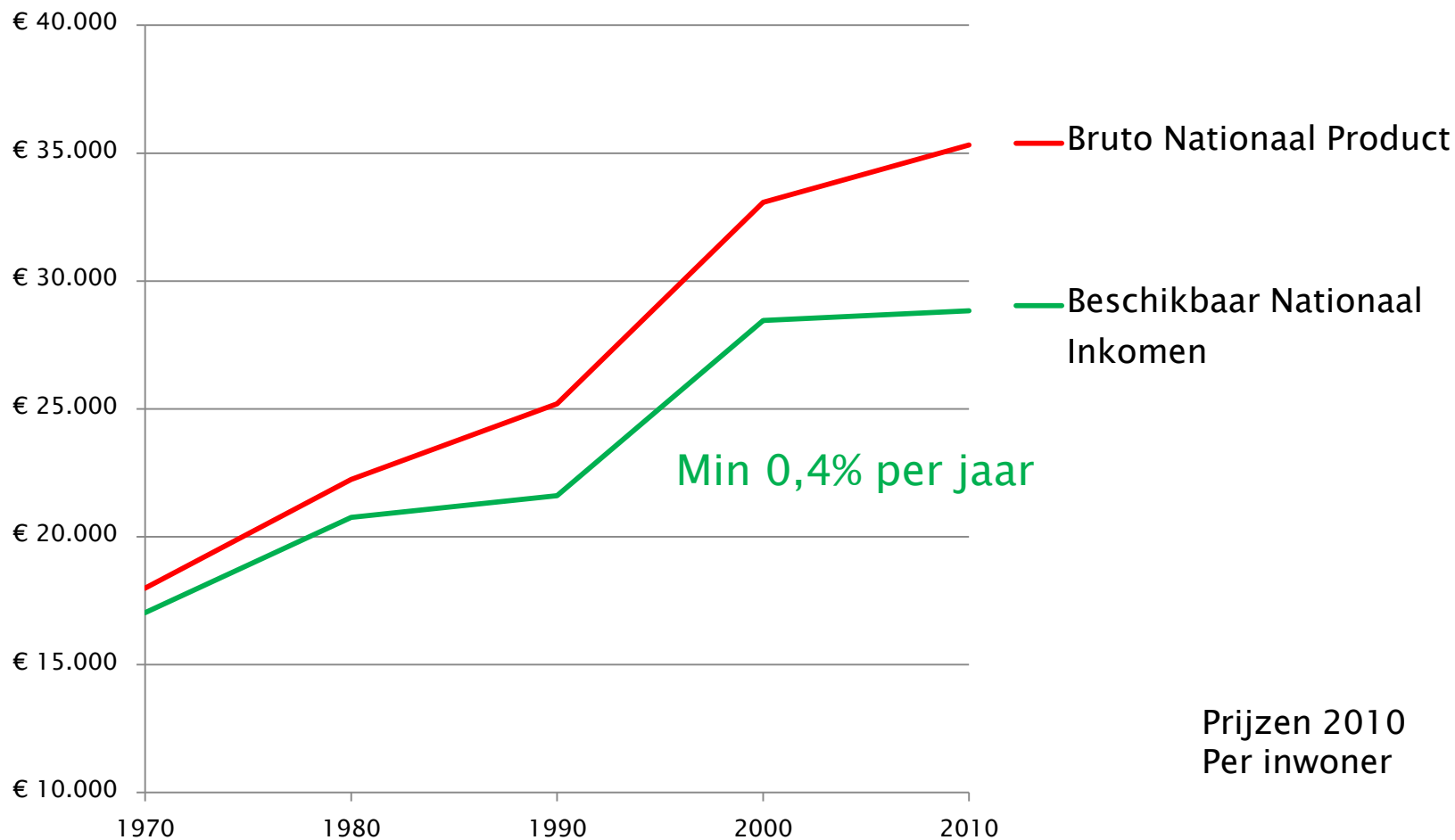
	BNP/inw	Mediaan NNI
Investerings	Ja	Nee
Saldo buitenland (inkomens)	Ja	Nee
Representatief voor inkomensverdeling	Nee	Redelijk

Mediaan Netto Nationaal Inkomen is een betere maatlat dan gemiddeld BNP per inwoner

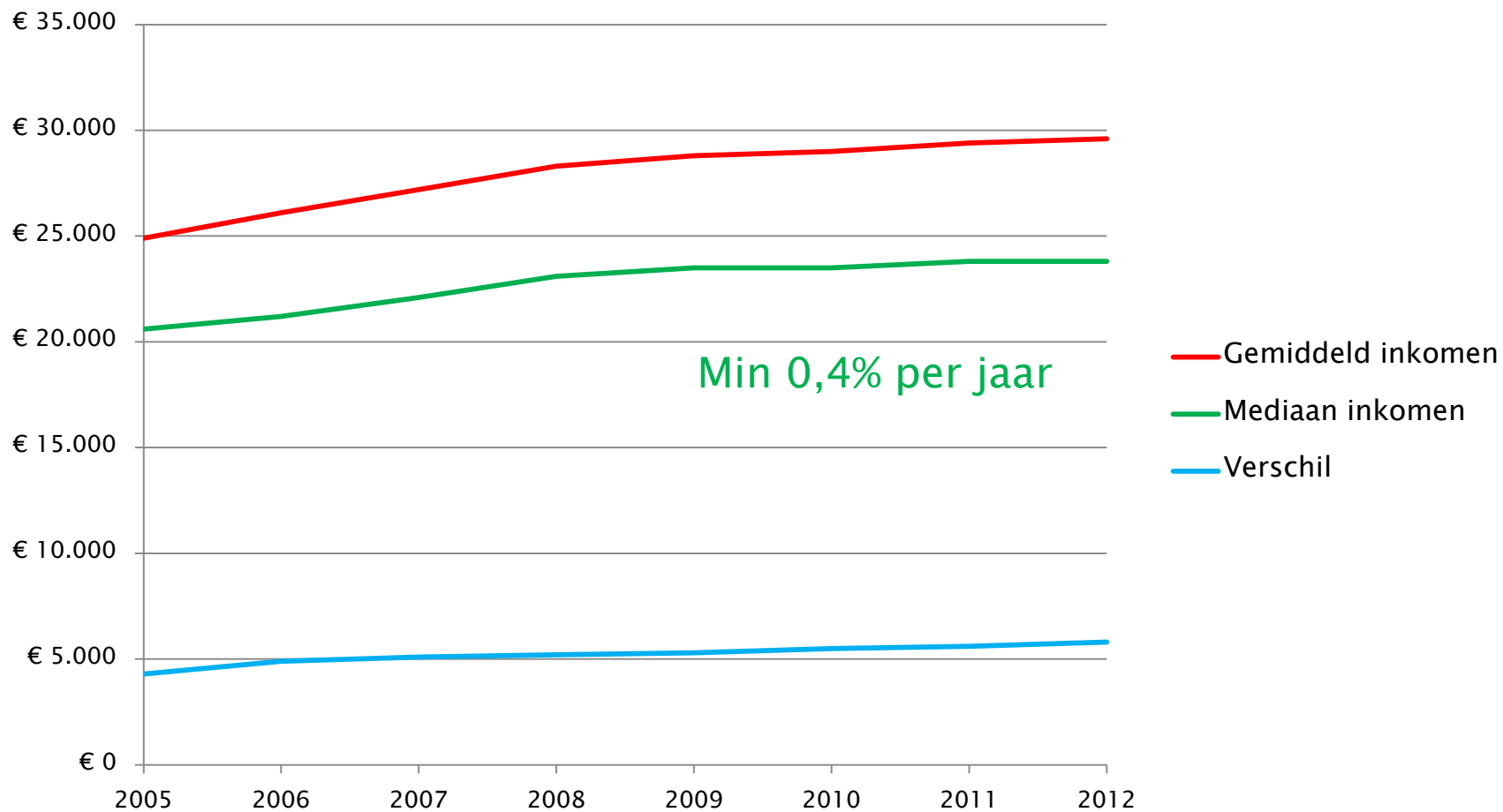
NNI in plaats van BNP

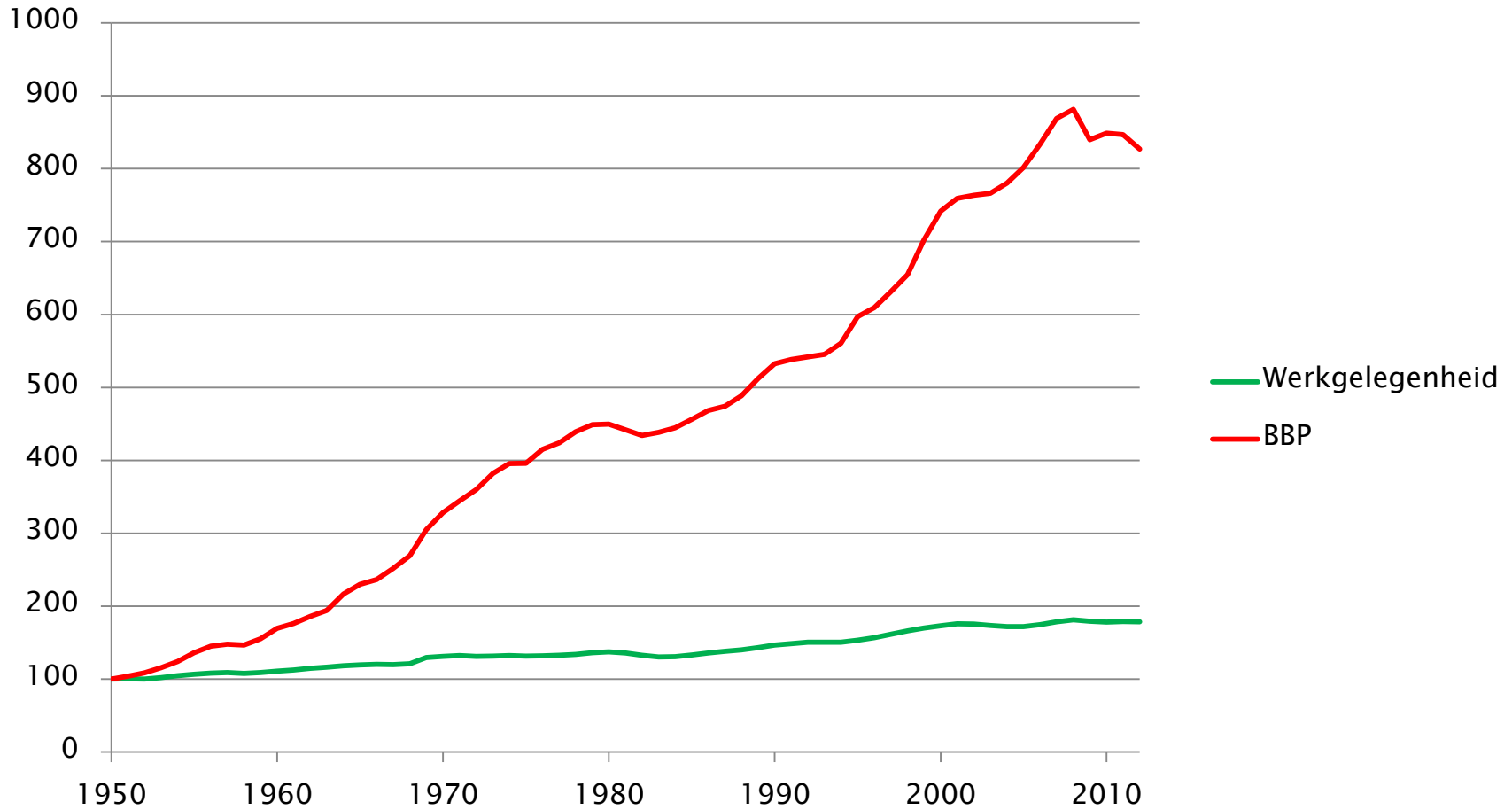
NNI in plaats van BNP

Mediaan inkomen

BNP ≠ werkgelegenheid

BNP: geen balans

De voorraden	In BNP ?
Natuurlijk kapitaal: grondstoffen, klimaatverandering, natuurwaarden	Nee, alleen winning
Fysiek kapitaal: gebouwen, infrastructuur, voertuigen	Investering en onderhoud
Sociaal en institutioneel kapitaal: organisatievermogen, culturele waarden, vertrouwen	Nee
'Human' kapitaal: competenties voor samenwerking, persoonlijke ontwikkeling, authenticiteit, intelligentie	Nee

Duurzame ontwikkeling = positieve 'balans'

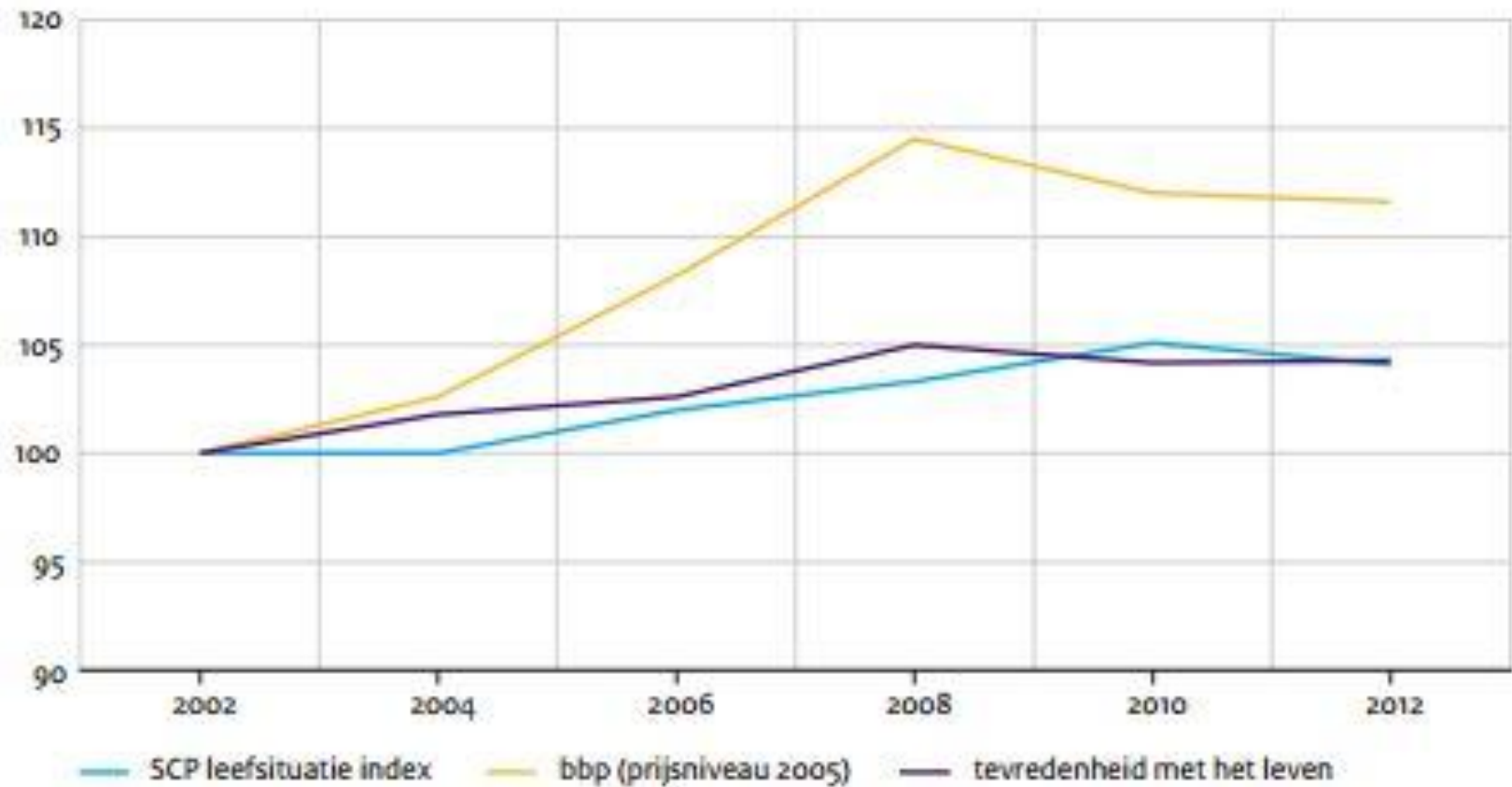
De Nederlands balans

In miljard euro	2005	2013
Woningen	801	893
Bedrijfsgebouwen	321	372
Infrastructuur	271	365
Grond	1037	888
Olie en gasvoorraden	103	148
Totaal niet-financiële activa	2871	3152
Aandelen	1879	4403
Pensioenvoorzieningen	852	1234
Overheidsschulden	-312	-495
Financieel vermogen	141	289
Vermogenssaldo	3011	3441

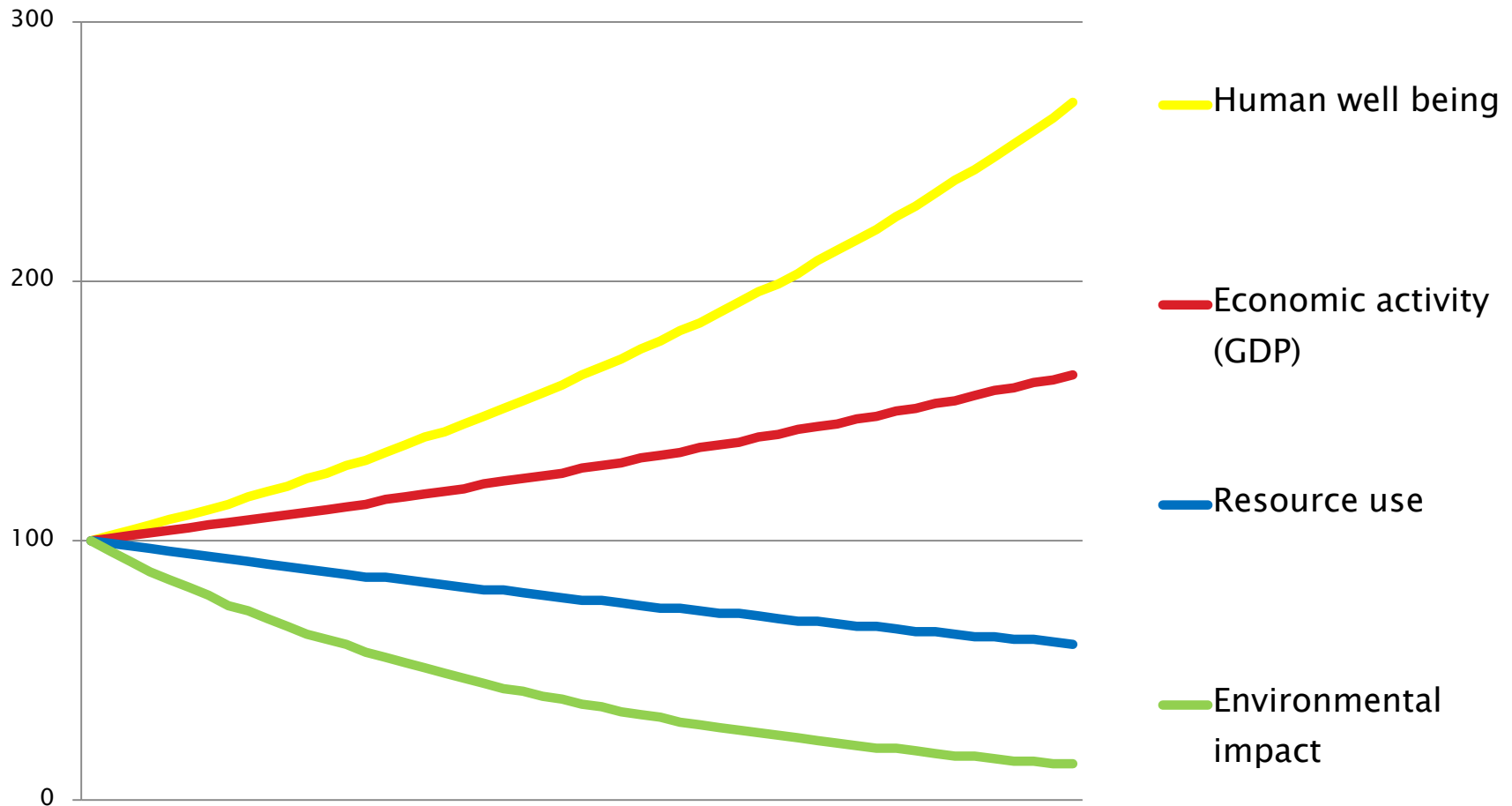
Wat maakt ons gelukkig?

De 'ladder van Maslow': van onder naar boven	Relatie met BNP
Persoonlijke ontwikkeling, levenshouding, zingeving	0/-
Politieke vrijheid	0
Sociale verbanden, familie, vrienden	0
Kwaliteit leefomgeving	+/-
Bevredigend werk	+/-
Opleiding	++
Gezondheid	++/-
Economische zekerheid	++/-
Onderdak, voeding, comfort	+++
Fysieke veiligheid	++

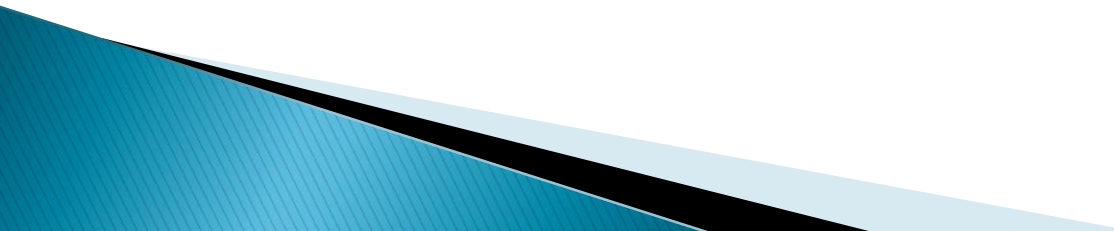
Geluk en BBP

Visie: duurzaam en gelukkig

Hardnekkigheid van het BNP

- ▶ Simpel!
 - ▶ Redelijke indicator voor industrialisatie
 - ▶ Bedrijfsbelang: omzet
 - ▶ Overheidsbelang: belastinginkomsten
 - ▶ Goede indicator voor korte termijn prognoses omzet en belastingen
 - ▶ Goede indicator voor economische macht
-

Voorbij de geld-index

- ▶ Direct: vervang gemiddeld BNP per inwoner door mediaan NNI
- ▶ Direct: Onderken de vele beperkingen van het BNP
 - Focus op BNP geeft druk om in te teren op natuurlijk, sociaal en menselijk 'kapitaal'
 - Focus op BNP legt accent op materiële welvaart en miskent sociale en persoonlijke geluksfactoren
- ▶ Op termijn: Voer een set indicatoren in die weerspiegelen wat werkelijk van waarde is